

A háború nemzetközi jogi forradalom

Marosvásárhely, február 28. Buza László volt szegedi egyetemi tanár, a kiváló nemzetközi jogtudós előadást tartott Marosvásárhelyen. Buza professzor elmondotta, hogy a nemzetközi jognak a háborúval kapcsolatban két célkitűzése van: 1. A lehetőség szerint kiküszöbölni a háborút. 2. Ha már folyik a háború, megfelelő szabályozással humanusabbá tenni. A háború a nemzetközi jogban egyrészt a jogérvényesítés eszköze, amikor a sértett államnak nem áll más eszköz rendelkezésére, hogy jogainak érvényt szerezzen. Másrészt a jogalkotás nemzetközi forradalom, amely hívatva van az elavult és igazságtalan nemzetközi jogot megdönteni, hogy annak helyébe a tényleges erőviszonyoknak megfelelő igazságos jog lépjen. A most folyó háború is nemzetközi jogi forradalom, a békediktátumok által teremtett nemzetközi jogszabályokkal szemben helyesebb nemzetközi jogrend megteremtésére irányul.

Husz perc alatt végzett tárgysorozatával a kisgyűlés

(A Délmagyarország munkatársától) Szeged törvényhatósági bizottságának kisgyűlése hétfőn délután 4 órakor tartotta februári ülését dr. Tukats Sándor főispán elnökletével. A tárgysorozaton kisebb ügyek szerepeltek. A kisgyűlés Csányi Antal kérelmére a fogadalmi templomi orgona motorjainak karbantartási általányát 50 százalékkal felemelte. A Bárka-utca végleges rendezési munkálatait a polgármester vállalatba adta Csonka István kőművesmesternek 12.700 pengőért. A kisgyűlés a polgármester intézkedését utólagosan jóváhagyta. Nehány haszonbérlet átruházási ügyben a kisgyűlés névszerinti szavazással döntött a polgármester javaslatára. A boszorkány-szigeti csónakátjárót Csizsár Istvánnak adták bérbe 1944. évre 50 pengő javadalmi díj ellenében. Csizsár István köteles csónakot, személyzetet tartani az átjárónál. Az árvaházi alap tulajdonát képező Széchenyi-téri bérszékek, továbbá a Széchenyi-téri padok, a Mária-parki padok és az ujszegedi Vigadó előtt levő padok bérleti jogát meghosszabbították a HONSZ javára, az évi 1000 pengő bérösszeget azonban felemelték 2000 pengőre. A szegedi napilapok hirdetési általányának összegét felemelték. Több földbérlet által előterjesztett építkezési ügy engedélyezésé-

hez hozzájárult a Kisgyűlés, Fenyő Lajos és dr. Singer István pedig 15 évi pótdómentességet kaptak újonnan épített bérházuk után, végül a törvényhatósági ügyekkel foglalkoztatott tisztviselők

külön munkálatányát felemelték, összesen 9380 pengőt szavazott meg erre a célra a kisgyűlés. A kisgyűlés husz perc alatt végzett tárgysorozatával, így az ülés fél 5 előtt végetért.

Móra Ferenc, Nyilasy Sándor életrajzát és Szeged néprajzát megírta a Dugonics-Társaság Uj tagválasztások a Dugonics-Társaság vasárnapi közgyűlésén

(A Délmagyarország munkatársától) A Dugonics-Társaság vasárnap délelőtt tartotta meg rendes évi közgyűlését dr. Banner János egyetemi tanár elnökletével. Az egyes beszámoló a hatalmas munkaprogram jelentékeny részének megvalósulásáról beszélt, de egyúttal nagyarányú akciókról is, amelyek végrehajtása folyamatban van. Általában olyan lendület és alkotási vágy pezseg a társaságban, működési körét annyi területre terjeszti ki, hogy méltán foglalja el az első helyet a vidéki irodalmi társaságok sorában.

Az elnök megemlékezett Nyilasy Sándor, Móra Ferenc és Homor István halála tízéves fordulójáról, akinek munkássága maradandó nyomokat hagyott a Dugonics-Társaság életében. Kegyeletének jegyzőkönyvi kifejezést ad a közgyűlés.

Március 19-én lesz a régen tervezett és a rokonai kapcsolatokat megerősítő írói összefogott megnyitó ülése, amelyet Móra és Nyilasy emlékének szentel a társaság. Móra Ferencről és édesapjáról Kiss Lajos, a nyíregyházi múzeum igazgatója emlékezik meg, Vajtai István pedig a készülő Móra-életrajz egyik fejezetét mutatja be. Nyilasy emlékének Dorogi Imre hódol egy előadás keretében. Itt említjük meg, hogy a társaság megbízta Vajtai Istvánt a Móra-életrajz megírásával, a könyv kiadásának lehetőségeiről máris folynak a tárgyalások.

Kilátás van arra is, hogy rövidesen rendelkezésre áll az az összeg is, amely lehetővé teszi Nyilasy Sándor művészetének méltatását. Ennek a munkának megírására Dorogi Imre kapott megbízatást.

A társaság vezetőségének közbenjárására Szeged város 1944. évi költségvetésébe 3000 pengőt vett fel azzal a kimondott céllal, hogy ezzel honorálja Bálint Sándor egyetemi tanárt, az országosan ismert néprajzi tudóst Szeged néprajzának megírásáért. A Dugonics-Társaság közgyűlése a munka tulajdonjogának fenntartásával a mű megírásával most megbízta Bálintot.

Ugyancsak a városi költségvetés és a város nyersanyahozzájárulása biztosítja Vedres István és Reizner János emlékének méltó megörökítését. A Mussolini-féle márványból való emléktáblák Szeged két nagy fiának bronzból készült arcképével a kulturpalota oszlopai alatt, a mostott fatárogó mélyedések helyén, nyerne elhelyezést.

Hogy ezeket a munkálatokat elindíthattuk és kívülről még másokat befejezhettünk — mondja az elnök — annak köszönhetjük, hogy Tömörkény szobrának felállítását után annyi fe-

leslegünk maradt, amely lehetővé tette ezeket a megmozdulásokat.

Epp ezért kimondja a közgyűlés, hogy ezt a fennmaradt s azóta is szaporodó összeget Tömörkény-Móra-Juhász-alapként kezeli, hogy ébren tartsa három kimagasló volt tagjának emlékét emlékek alkotására és érdekes munkák kiadására.

Dr. Firtás Oszkár főtitkár számolt be ezután a társaság múlt évi életéről, hangsúlyozva a régi mondás cáfolatát, mert a muzsák a fegyverek zajában sem hallgattak. Alapos jelentése felölel minden mozzanatot, de legrészletesebben Tömörkény István szobrával foglalkozik, amelynek létrejötté Banner János fáradságtalan energiájának köszönhető. Kegyelettel emlékezik meg a társaság dolgai iránt mindenkor melegen érdeklődő dísztagja, Glattfelder Gyula csanádi püspök haláláról, végül köszönetet mond a tapasztalt támogatásért a hatóságoknak, a közönségnek, a sajtónak és Banner elnöknek, aki valószínűleg a diktatórikus lelkesedéssel jár elől a munkában és serkent arra mindenkit.

Bálint Sándor a Pálffy-Budinszky Endrével végzett közös munkásságáról számol be. Szeged emlékeinek leltárát készítették el, ami alapja lesz a város művészeti kultúrájáról egyszerű megírandó műnek. Eből a jelentésből, amely önmaga is a legmagasabb nivó tudományos értékezés, meglepően domborodik ki az a tény, hogy az Alföld művészi múltja nem olyan igénytelen, amilyennek azt a dologgal nem foglalkozó laikus és talán sokban közömbös, tömegvélemény elképzelné. Hozzá kell még azt is venni, hogy Szeged a múltban nem volt püspöki székhely, sose lehetett megyeszékhely, ha mingyárt itt is tartotta időnként közgyűléseit a vármegye s nem volt birtokos nemessége, amely a műemlékek konzerválásával foglalkozott volna. A gyűjtést egyébként tovább folytatják valami olyan elképzeléssel, hogy idővel kialakuljon belőle egy határainkon túl is érdeklődést keltő szegedi képeskönyv.

Beretzky Péter jelentése a természetvédelmi emlékek védetté nyilvánításának munkálatairól számolnak be. Főcélja ennek a madártani érdekességeken kívül az alsótanyai homokszivattyók ősnövényzetének megmentése. Itt is nagyjelentőségű tervek merültek fel, amiket a társaság majd a városi hatósággal tárgyal le, hogy a képzőművészet is belekapcsolódjék ebbe a munkába. Így kap arról tudomást a tudományos részen kívül a nagyközönség is.

DEHAGYANORSZÁG KEDD, 1944 február 28.

Why Sweden? Számítlan emberen segít a Pyramidon tabletta On sem kivétel! Pyramidon TABLETTA BAYER

Kálmán Lajosnak, a szegedi nagy folklóristának művei is új kiadás előtt állnak. Nagy és nehéz munka volt eddig a hátrahagyott kéziratok rész felkutatása, de már kezd az egész rendes mederbe terelődni annál is inkább, mert a művek iránt másfelől is élénk érdeklődés nyilvánul meg. A kezdeményezés jogát azonban magának tartja fenn a társaság.

A tavaszi irodalmi ünnepség, amely a Délvidék íróit hozza közelebb hozzánk, március 19-én a többek közt Nyilasy-kiállítással is lepi meg a közönséget, de összegyűjtik azonkívül Szeged eddigi szépirodalmi munkáit is. A pénztári jelentés után tagválasztásokra kerül a sor. Az üresedésben levő egy helyet Batizfalvy János egyetemi tanárral töltötték be, míg vidéki tagkonak a következő délvidéki írókat választották meg: Berényi János, Cziráky Imre, Csuka János, Csuka Zoltán, Draskóczy Ede, Fekete Lajos, Herczeg János, Hódsághy Béla, Kisbéri János, Lévy Endre, Majtényi Mihály, Muli János és Szirmai Károly. Valamennyien értékes munkákkal annak az irodalomnak, amely már a megszállás ideje alatt is ébren tartotta a magyar szó erejével a magyar lelkeséget s most van kifejlődőben, hogy jelentős tényezővé váljék.

Merénylet Farinacci ellen

Genf, február 28. A Budapesti Tudósító írja: A La Suisse milánói értesítése szerint Farinacci csodával határos módon menekült meg a haláltól. Autójában időzített bomba robbant abban a pillanatban, amikor a kocsi üres volt. Az autó teljesen elpusztult, de senki sem sebesült meg. A bomba egy virágcsokorban volt elrejtve, amelyet egy asszony adott át Farinaccinak és amelyet a kocsiban helyeztek el. (MTI)

Belvárosi Mozi Kedden és szerdán Szilágyi Szabó Eszter grandiózus alakításával LEJTŐN Egy asszony kálváriája. A főszerepekben: Szilágyi Szabó, Greguss, Fáy, Timár Harmonika harmónia Színes kis film. HIRADO! 3, 5, 7

KORZÓBAN Ma a fordulat, mulatságos új filmvígjáték! A LÁTSZAT CSAL Simor Erzsébet, Hajmassy, Kiss Manvi, Vaszary Piri főszereplésével.

Széchenyi Mozi Ma 3, 5, 7 órakor! Széchenyi Mozi